Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PEDRO KRUSA VILJALONA
[*PEDRO CRUZ VILLALÓN*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 2. jūlijā [1]

Lieta C-163/14

Eiropas Komisija
pret
Beļģijas Karalisti

(Komisijas prasība pret Beļģijas Karalisti par pienākumu neizpildes konstatēšanu)

Valsts pienākumu neizpilde — 7. protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā — 3. pants — Savienības nodokļu imunitāte — Atbrīvojums no nodokļa — Reģionālās gāzes un elektroenerģijas iemaksas — Jēdziens "[vienkārši] maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem" — Nodokļu jēdziens — Netiešo nodokļu jēdziens — Sabiedrisko pakalpojumu saistības

1. Izskatāmajā lietā Eiropas Komisija cēla Tiesā prasību saskaņā ar LESD 258. panta otro daļu, lūdzot konstatēt, ka Beļģijas Karaliste, atsakoties atbrīvot Savienības iestādes un struktūras, kuru mītnes vieta ir Briselē, no iemaksām, kuras tiek izmantotas tādu uzdevumu finansēšanai, kurus Beļģijas Karaliste kvalificē kā sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus elektroenerģijas un gāzes piegādes jomā, tā nav ievērojusi pienākumus, kas tai ir jāpilda saskaņā ar 7. protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – "protokols"), 3. panta otro daļu.

2. Piemērojot LESD 343. pantu, saskaņā ar kuru "dalībvalstīs Savienībai ir visas privilēģijas un imunitāte, kas vajadzīga, lai veiktu tās uzdevumus", protokolā ir paredzēts, ka Savienībai ir nodokļu imunitāte. Tas ir izskaidrojams ar to, ka Savienība veic darbības par labu sabiedrībai, no kurām principā netiek gūta peļņa un par kurām šajā ziņā nav jāmaksā nodoklis [2], kā arī ar nepieciešamību nodrošināt Savienības neatkarību no dalībvalstīm un ar dalībvalstu vienlīdzības principu, kas aizliedz kādai no dalībvalstīm gūt finansiālu priekšrocību no tā, ka šīs iestādes un struktūras atrodas tās teritorijā [3].

3. Tiesai izskatāmajā lietā būs jāprecizē Savienības nodokļu imunitātes nosacījumi un piemērošanas joma, par ko līdz šim tika pasludināti trīs spriedumi [4].

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Mégret, J., Waelbroeck, M., Louis, J.-V., Vignes, D., un Dewost, J.-L. *Le droit de la Communauté économique européenne. Commentaire du traité et des textes pris pour son application*, 15. sējums, *Dispositions générales et finales*. Éditions de l'Université de Bruxelles, 1987, "Article 218", 8. punkts.

3 — Spriedums *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144, 19. punkts) un ģenerāladvokātes K. Štiksas-Haklas [*C. Stix-Hackl*] secinājumi lietā Komisija/Beļģija (C-437/04, EU:C:2006:434, 41. punkts).

4 — Spriedumi *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144), Eiropas Kopiena (C-199/05, EU:C:2006:678) un Komisija/Beļģija (C-437/04, EU:C:2007:178). Spriedums ECB/Vācija (C-220/03, EU:C:2005:748) attiecas uz vienošanos, kuru Vācijas valdība noslēdza ar Eiropas Centrālo banku par šīs iestādes mītnesvietu. Rīkojums *Ufficio imposte consumo*/Komisija (2/68-IMM, EU:C:1968:50) galvenokārt attiecas uz Itālijas valdības ar Komisiju noslēgto līgumu par Apvienotu kodolfizikas pētījumu centru.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības tiesības*

4. Savienības nodokļu imunitāte ir paredzēta protokola 3. pantā.

5. Tajā ir noteikts:

“Savienība, tās aktīvi, ieņēmumi un citi īpašumi ir atbrīvoti no visiem tiešajiem nodokļiem.

Ja vien tas iespējams, dalībvalstu valdības veic attiecīgus pasākumus, lai atlaistu vai atlīdzinātu netiešo nodokļu vai tirdzniecības nodokļu summas, kas iekļautas kustama vai nekustama īpašuma cenā, ja Savienība savai oficiālai lietošanai izdara lielus pirkumus, kuru cenā ietilpst šādi nodokļi. Šos noteikumus tomēr nepiemēro tā, lai to darbība Savienībā izkropļotu konkurenci.

Nekādus izņēmumus neparedz nodokļiem un nodevām, kas ir [vienkārši] maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem.”

B – *Beļģijas tiesības*

1) Sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu finansēšana elektroenerģijas tirgū

6. 2001. gada 19. jūlija Rīkojumā par Galvaspilsētas Briseles reģiona elektroenerģijas tirgus organizāciju [5] (turpmāk tekstā – “Rīkojums par elektroenerģiju”) ir paredzēts veikt sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus. Šo uzdevumu veikšanu finansē no maksājumiem, kas ir jāveic elektroenerģijas piegādātājam.

7. Rīkojuma par elektroenerģiju 24. pantā redakcijā, kas bija spēkā argumentētā atzinuma paziņošanas datumā [6], ir noteikts:

“1. Sadales sistēmas operators un piegādātāji, kas darbojas katrs savā uzdevumā, pilda sabiedriskā pakalpojuma saistības, kuras ir paredzētas turpmāk 1. un 2. punktā:

1) nodrošina mājsaimniecību vajadzībām minimāla elektroenerģijas daudzuma nepārtrauktu piegādi atbilstoši IVa nodaļā paredzētajiem nosacījumiem;

2) piegādā elektroenerģiju, piedāvājot patērētājiem īpašu sociālā tarifa plānu, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti federālajos tiesību aktos un IVa nodaļā.

2. [Briseles Vides pārvaldības] Institūts pilda sabiedriskā pakalpojuma saistības attiecībā uz elektroenerģijas racionālas izmantošanas veicināšanu, sniedzot informāciju, rīkojot demonstrējumus un nodrošinot aprīkojumu, pakalpojumus un finansiālu atbalstu galapatērētājiem [..]”.

5 — 2001. gada 17. novembra *Moniteur Belge*; 39135. lpp.

6 — 2012. gada 27. februārī (skat. šo secinājumu 25. punktu).

8. Rīkojuma par elektroenerģiju 24.a pantā redakcijā, kas bija spēkā argumentētā atzinuma paziņošanas datumā, ir paredzēts:

"Sadales sistēmas operators arī veic šādus sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus:

1) pārņem saražoto zaļo elektroenerģiju, kas netiek izmantota nedz paša patēriņam, nedz arī tiek piegādāta trešām personām, ievērojot savu paša vajadzību robežas;

2) veic ekskluzīvu uzdevumu saistībā ar publisko zaļo zonu un ceļu apgaismojuma iekārtu izbūvi, uzturēšanu un atjaunošanu [..], kā arī šo iekārtu elektroapgādi [..];

3) pilda piegādātāja, kas nodrošina pakalpojumus galējā situācijā, lomu un organizē to klientu izsekošanu, kas tam ir pārcelti saistībā ar šo lomu;

4) sniedz iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kas izmanto zemsprieguma elektroenerģiju, informāciju par cenām un pieslēguma un piegādes nosacījumiem [..]."

9. Ar Rīkojuma par elektroenerģiju 26. pantu ir ieviests maksājums, lai finansētu 24. un 24.a pantā paredzētos sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus (turpmāk tekstā – "reģionālā elektroenerģijas iemaksa"). Šajā 26. pantā redakcijā, kas bija spēkā argumentētā atzinuma paziņošanas datumā, ir noteikts:

"1. No fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir piegādes licence, kas iesniegta atbilstoši 21. pantam [7] (turpmāk tekstā – "maksātājs"), tiek iekasēts ikmēneša maksājums.

2. Pienākums veikt maksājumu rodas katra mēneša pirmajā datumā. Tas ir jāsamaksā līdz nākamā mēneša 15. datumam.

Maksātājs ir atbrīvots no maksājuma attiecībā uz jaudu, kas tiek piegādāta patērētājiem lietošanai dzelzceļa transporta tīklā, tramvajos vai metro.

3. Maksājumu aprēķina, pamatojoties uz jaudu, kuru maksātājs piegādā tiesīgajiem galapatērētājiem ar tīklu, pieslēgumu un tiešo 70 kV un mazāka sprieguma elektropārvades līniju starpniecību patēriņa vietās, kas atrodas Galvaspilsētas Briseles reģionā. [..]

7. Iekasētos maksājumus pārskaita fondiem, kas ir minēti attiecīgi 1991. gada 12. decembra Rīkojuma, ar ko izveido budžeta fondus, 2. panta 15. un 16. punktā [..] [8].

8. Maksājums ir jāveic no 2004. gada janvāra."

10. Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 4. punktā ir noteikta reģionālās elektroenerģijas iemaksas skala: katram piegādātajam jaudas diapazonam atbilst kāda summa EUR.

7 — Rīkojuma par elektroenerģiju redakcijā, kas bija spēkā argumentētā atzinuma paziņošanas datumā, 21. pantā bija paredzēts, ka, "lai tiesīgajiem klientiem nodrošinātu elektroenerģijas piegādi patēriņa vietā, kas atrodas Galvaspilsētas Briseles reģionā [..], piegādātājiem ir jāsaņem valdības izsniegtā piegādes atļauja".

8 — Fondi, uz kuriem attiecas 1991. gada 12. decembra Rīkojuma, ar ko izveido budžeta fondus (1992. gada 26. februāra *Moniteur belge*, 4066. lpp.), 2. panta 15. un 16. punkts, ir Īpašais enerģētikas vadības fonds un Enerģētikas politikas fonds.

11. Rīkojuma par elektroenerģiju 26. pantā līdz tā grozīšanai 2011. gadā [9] bija iekļauts 9. punkts, saskaņā ar kuru "izmaksas, kas ir saistītas ar 24. pantā paredzētajiem sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem un kas pārsniedz saskaņā ar šo pantu iekasēto maksājumu summu, ir jāsedz sadales sistēmas operatoram kā ekspluatācijas izmaksas. Šo izmaksu pārnešanu uz tarifiem reglamentē federālie tiesību akti."

2) Sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu finansēšana gāzes tirgū

12. 2004. gada 1. aprīļa Rīkojumā par gāzes tirgus organizāciju Galvaspilsētas Briseles reģionā, par ceļu maksu gāzes un elektroenerģijas piegādes jomā un par grozījumiem Rīkojumā par elektroenerģiju [10] (turpmāk tekstā – "Rīkojums par gāzi"), tāpat kā Rīkojumā par elektroenerģiju ir paredzēta sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu veikšana. Tos finansē ar maksājumiem, kas ir jāmaksā gāzes sadales sistēmas operatoram un pēc tam gāzes piegādātājam.

13. Rīkojuma par gāzi 18. pantā redakcijā, kas bija spēkā argumentētā atzinuma paziņošanas datumā, ir noteikts:

"Sistēmas operators un piegādātāji, kas darbojas katrs savā uzdevumā, pilda sabiedriskā pakalpojuma saistības un uzdevumus, kuri ir paredzēti turpmāk 1.–3. punktā:

1) nodrošina mājsaimniecību vajadzībām minimāla gāzes daudzuma nepārtrauktu piegādi atbilstoši Va nodaļā paredzētajiem nosacījumiem;

2) piegādā gāzi, piedāvājot patērētājiem īpašu sociālā tarifa plānu, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti federālajos tiesību aktos un Va nodaļā;

3) nodrošina mājsaimniecībām, kas to lūdz, bezmaksas riska novēršanas pakalpojumu saistībā ar dabas gāzes izmantošanu [..]."

14. 2006. gadā Rīkojumā par gāzi tika iekļauts jauns 18.a pants [11]. Šajā pantā redakcijā, kas bija spēkā argumentētā atzinuma paziņošanas datumā, ir paredzēts:

"1. Sistēmas operators arī sniedz šādus sabiedriskā pakalpojuma uzdevumus:

1) izveido attiecību ar patērētājiem izsekošanas pakalpojumu un sniedz mājsaimniecību lietotājiem informāciju par cenām un pieslēguma nosacījumiem [..]."

15. Rīkojuma par gāzi 20. pantā ir noteikts maksājums, lai finansētu 18. un 18.a pantā paredzēto sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu veikšanu (turpmāk tekstā – "reģionālā gāzes iemaksa"). Ērtības labad reģionālā elektroenerģijas iemaksa un reģionālā gāzes iemaksa kopā tiks turpmāk apzīmētas kā "reģionālās iemaksas".

16. Rīkojuma par gāzi [12] 20. pantā ir noteikts, ka "izmaksas, kas saistītas ar 18. un 18.a pantā paredzēto sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu veikšanu, sedz sistēmas operators kā ekspluatācijas izmaksas. Šo izmaksu pārnešanu uz tarifiem reglamentē federālie tiesību akti".

9 — Ar 2011. gada 20. jūlija rīkojumu, ar ko groza Rīkojumu par elektroenerģiju un 1991. gada 12. decembra Rīkojumu, ar ko izveido budžeta fondus (2011. gada 10. augusta *Moniteur Belge*, 45558. lpp.), tika atcelts Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 9. punkts.

10 — 2004. gada 26. aprīļa *Moniteur Belge*, 34281. lpp.

11 — Šis 18.a pants Rīkojumā par gāzi tika iekļauts ar 2006. gada 14. decembra Rīkojumu, ar ko groza 2001. gada 19. jūlija un 2004. gada 1. aprīļa rīkojumus par elektroenerģijas un gāzes tirgus organizāciju Galvaspilsētas Briseles reģionā un atceļ 1991. gada 11. jūlija Rīkojumu par tiesībām uz minimālā elektroenerģijas daudzuma piegādi un 1999. gada 11. marta Rīkojumu, ar ko nosaka pasākumus, lai novērstu mājsaimniecību lietošanai paredzētās gāzes padeves pārtraukšanu (2007. gada 9. janvāra *Moniteur belge*, 537. lpp.).

12 — Redakcijā ar grozījumiem atbilstoši iepriekšējā zemsvītras piezīmē minētajam 2006. gada 14. decembra rīkojumam.

17. 2011. gadā tika atcelts Rīkojuma par gāzi 20. punkts un tika ieviests jauns 20.q pants [13]. Rīkojuma par gāzi 20.q pantā ir paredzēts:

"1. No fiziskām vai juridiskām personām, kurām ir piegādes licence, kas iesniegta atbilstoši 15. pantam [[14]] (turpmāk tekstā – "maksātājs"), tiek iekasēts ikmēneša maksājums.

2. Pienākums veikt maksājumu rodas katra mēneša pirmajā datumā. Tas ir jāsamaksā līdz nākamā mēneša 15. datumam.

3. Neskarot otrajā daļā precizēto, maksājumu aprēķina, pamatojoties uz sistēmas operatora izmantoto un pie galapatērētājiem uzstādīto skaitītāju lielumu patēriņa vietās, kas atrodas Galvaspilsētas Briseles reģionā. Skaitītāja lielumu nosaka, ņemot vērā skaitītajam paredzēto maksimālo gāzes patēriņa plūsmu kubikmetros stundā [..].

[..]

7. Iekasētos maksājumus pārskaita fondiem, kas ir minēti attiecīgi 1991. gada 12. decembra Rīkojuma, ar ko izveido budžeta fondus, 2. panta 15. un 16. punktā [..].

8. Maksājums ir jāveic no 2012. gada janvāra."

18. Rīkojuma par gāzi 20.q panta 4. punktā ir noteikta reģionālās gāzes iemaksas skala, kas ir līdzīga Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 4. punktā paredzētajai.

II – Pirmstiesas procedūra

19. Komisijai, Eiropas Savienības Padomei, Eiropas Parlamentam un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kuru mītnes vieta ir Briselē, elektroenerģiju un gāzi līdz 2009. gada 31. jūlijam piegādāja sabiedrība *Electrabel*. Ar *Electrabel* noslēgtajā līgumā (turpmāk tekstā – "līgums ar *Electrabel*") bija noteikts, ka reģionālo iemaksu summa, attiecībā uz kuru saskaņā ar Rīkojuma par elektroenerģiju 26. pantu un Rīkojuma par gāzi 20. pantu un vēlāk 20.q pantu par maksātāju bija uzskatāma *Electrabel*, bija jāsedz Savienībai. Savienībai minētā summa bija jāsamaksā *Electrabel*, kas vēlāk to pārskaitītu Galvaspilsētas Briseles reģiona iestādēm.

20. Taču 2005. gada jūlijā Komisija, uzskatot, ka tā ir atbrīvota no reģionālajām iemaksām saskaņā ar protokola 3. pantu, pārtrauca maksāt reģionālās iemaksas *Electrabel*. Paralēli tam tā neoficiāli lūdza Galvaspilsētas Briseles reģiona iestādes atbrīvot to no reģionālo iemaksu nomaksas.

21. Tā kā šīs neoficiālas sarunas bija neauglīgas, Komisija 2008. gada 27. jūnijā nosūtīja Beļģijas Karalistei brīdinājuma vēstuli, kurā Komisija pārmeta, ka, piemērojot Savienības iestādēm Rīkojuma par elektroenerģiju 26. pantu un Rīkojuma par gāzi 20. pantu, Beļģijas Karaliste ir pārkāpusi protokola 3. panta otro daļu. Ar 2008. gada 9. septembra vēstuli, kas saņemta 2008. gada 15. septembrī, Beļģijas Karaliste iesniedza savus apsvērumus par pirmo brīdinājuma vēstuli.

13 — Ar 2011. gada 20. jūlija Rīkojumu par grozījumiem Rīkojumā par gāzi (2011. gada 10. augusta *Moniteur Belge*, 45586. lpp.).

14 — Rīkojuma par gāzi 15. pantā ir noteikts, ka "piegādātāji saņem licenci gāzes piegādei tiesīgajiem klientiem patēriņa vietā, kas atrodas Galvaspilsētas Briseles reģionā [..]".

22. 2009. gada 15. aprīlī Komisija Beļģijas Karalistei nosūtīja otru brīdinājuma vēstuli saistībā ar protokola 3. panta otrās daļas pārkāpumu, kura aizstāja pirmo. Otrā brīdinājuma vēstule ir gandrīz identiska pirmajai, lai arī Komisija, šķiet, uzskata, ka Beļģijas Karaliste nebija pildījusi savus pienākumus no 2001. gada, nevis no 2004. gada, kā tas bija norādīts pirmajā brīdinājuma vēstulē [15].

23. 2011. gada 22. aprīlī Komisija *Tribunal de première instance de Bruxelles* [Briseles Pirmās instances tiesā] cēla prasību pret Beļģijas valsti, Galvaspilsētas Briseles reģionu, *Electrabel* un *Sibelga*, kas ir elektroenerģijas un gāzes sistēmas operators Galvaspilsētas Briseles reģionā. Tā lūdz atlīdzināt reģionālās iemaksas, kuras tā ir samaksājusi laikposmā no 2004. gada 1. jūlija līdz 2008. gada 31. decembrim [16], jeb summu EUR 4 036 170,88 apmērā, neskarot jautājumu par palielinājumu par vēlākiem periodiem [17].

24. Beidzoties līgumam ar *Electrabel*, Savienības iestādes un struktūras noslēdza līgumu ar citu elektroenerģijas un gāzes piegādātāju, sabiedrību *Luminus* (turpmāk tekstā – "līgums ar *Luminus*"). Atšķirībā no līguma ar *Electrabel* līgumā ar *Luminus* nav paredzēts, ka Savienības iestādes un struktūras maksā reģionālās iemaksas. Tomēr ar trīs 2011. gada 13. maija, 2011. gada 21. oktobra un 2013. gada 2. jūlija vēstulēm *Luminus* lūdza Savienībai atlīdzināt *Luminus* samaksātās reģionālās iemaksas jeb summu EUR 2 235 404,51 apmērā un brīdināja, ka tā Savienībai bija jāsamaksā līdz 2014. gada 14. augustam [18].

25. Ar 2012. gada 27. februāra argumentētu atzinumu Komisija Beļģijas Karalistei norādīja, ka, atsakoties atbrīvot Savienības iestādes no Rīkojuma par elektroenerģiju 26. pantā un Rīkojuma par gāzi 20. pantā paredzētajām reģionālajām iemaksām, tā bija pārkāpusi protokola 3. panta otro daļu. Ar 2012. gada 23. aprīļa vēstuli Beļģijas Karaliste iesniedza savus apsvērumus par argumentēto atzinumu.

26. Tā kā Beļģijas Karalistes argumenti to nepārliecināja un tā nebija mainījusi savu nostāju, Komisija cēla šo prasību.

III – Komisijas prasība

27. Komisija pārmet Beļģijas Karalistei, ka, atsakoties atbrīvot Savienības iestādes un struktūras no Rīkojuma par elektroenerģiju 26. pantā un Rīkojuma par gāzi 20. pantā paredzētajām reģionālajām iemaksām un neļaujot Galvaspilsētas Briseles reģionam atlīdzināt šīs iemaksas, tā nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar protokola 3. panta otro daļu.

28. Komisija uzskata, ka protokola 3. panta otrajā daļā paredzētie netiešo nodokļu imunitātes nosacījumi ir izpildīti: elektroenerģijas un gāzes piegāde esot liels pirkums, kuru Savienība veic oficiālai lietošanai.

15 — Proti, otrajā brīdinājuma vēstulē ir atsauce uz vēstuli, kurā Komisija Galvaspilsētas Briseles reģiona iestādēm lūdza atlīdzināt reģionālās iemaksas "kopš to ieviešanas 2001. gadā". Tomēr norādīšu, ka Komisija noslēdz otro brīdinājuma vēstuli (arī pirmo brīdinājuma vēstuli, argumentēto atzinumu un prasības pieteikumu) ar konstatējumu, ka, neatbrīvojot Savienību "no iemaksām, kas ieviestas ar [Rīkojuma par elektroenerģiju] 26. pantu, kā arī [Rīkojuma par gāzi] 20. pantu", Beļģijas Karaliste neesot izpildījusi tās pienākumus saskaņā ar protokola 3. panta otro daļu. Taču Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 8. punktā ir noteikts, ka "maksājums ir jāveic no 2004. gada janvāra", un Rīkojums par gāzi tika pieņemts 2004. gadā.

16 — Komisija atsāka maksāt reģionālās iemaksas *Electrabel* 2008. gada septembrī un atmaksāja tai kopš 2005. gada jūlija nesamaksāto reģionālo iemaksu summu.

17 — Lieta tiek izskatīta, un 2015. gada 21. maijā tā bija jāaizstāv tiesā.

18 — Nav zināms, vai Savienība to izpildīja un, ja nē, vai *Luminus* cēla prasību par attiecīgās summas samaksu saskaņā ar tās brīdinājumu.

29. Komisija apgalvo, ka spriedums Komisija/Beļģija (C-437/04, EU:C:2007:178), kurā Tiesa bija noraidījusi imunitāti tādēļ, ka attiecīgais nodokļa maksātājs nebija Savienība, bet tās līgumpartneris, nav attiecināms uz izskatāmo lietu. Proti, minētais spriedums esot attiecies uz tiešo nodokli, kamēr reģionālās iemaksas esot netiešais nodoklis. Komisijas skatījumā, lai arī Savienība nav reģionālo iemaksu maksātājs, tomēr, ņemot vērā to netiešā nodokļa būtību un Beļģijas likumdevēja nodomu, praktiski vienmēr tās tiekot pārnestas uz to.

30. Attiecībā uz protokola 3. panta trešo daļu, kurā ir izslēgts atbrīvojums no nodokļiem, kas ir "[vienkārši] maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem", Komisija uzskata, ka izskatāmajā lietā tā nav piemērojama. Pirmkārt, Savienībai sniegtie sabiedriskie pakalpojumi vai pakalpojumi, kas tādi var būt, neesot sniegti konkrēti tai, kā tas esot prasīts Tiesas judikatūrā. Otrkārt, neesot tiešas un proporcionālas saiknes starp pakalpojuma reālajām izmaksām un reģionālo iemaksu summu, kā tas esot prasīts judikatūrā.

31. Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka Beļģijas Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar protokola 3. panta otro daļu. Tā arī lūdz piespriest Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV – Tiesvedība Tiesā

32. Savā iebildumu rakstā Beļģijas Karaliste apgalvo, ka Savienības iestādes un struktūras nevarot tikt atbrīvotas no reģionālajām iemaksām saskaņā ar protokola 3. panta otro daļu. Tā apgalvo, ka Tiesas rastais risinājums spriedumā Komisija/Beļģija (C-437/04, EU:C:2007:178) esot jāattiecina uz izskatāmo lietu, ņemot vērā, ka Savienība neesot reģionālo iemaksu maksātājs, ka nedz Rīkojumā par elektroenerģiju, nedz Rīkojumā par gāzi maksātājam neesot noteikts pienākums pārnest tās uz galapatērētāju un ka tātad to pārnešana uz Savienību izrietot tikai no līguma. Pakārtoti, ja Tiesa atzītu, ka protokola 3. panta otrā daļa ir piemērojama reģionālajām iemaksām, Beļģijas Karaliste uzskata, ka atbrīvojums bija jāatsaka saskaņā ar minētā panta trešo daļu. Beļģijas Karaliste lūdz Tiesu noraidīt prasību kā nepamatotu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

33. Savā replikas rakstā Komisija atkārto, ka sistēmas operators vai piegādātājs, lai arī tas ir reģionālo iemaksu maksātājs, nodrošina tikai to iekasēšanu un minēto slogu pārnes uz galapatērētāju. Attiecībā uz protokola 3. panta trešo daļu Komisija uzsver, ka Savienība nevar gūt nekādu labumu no sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma, ko finansē ar reģionālo gāzes iemaksu, jo tas esot paredzēts tikai mājsaimniecībām, un ka ar reģionālo elektroenerģijas iemaksu finansētie sabiedriskā pakalpojuma uzdevumi nav pakalpojumi vai arī tie netiek sniegti konkrēti Komisijai.

34. Savā atbildes rakstā uz repliku Beļģijas Karaliste it īpaši uzsver, ka nav svarīgi noteikt, vai reģionālās iemaksas ir tiešais nodoklis vai netiešais nodoklis, jo atšķirībā no Komisijas apgalvotā visi netiešie nodokļi netiek pārnesti uz galapatērētāju.

V – Vērtējums

35. Pirms tiks izvērtēti Komisijas argumenti, manuprāt, ir lietderīgi īsumā atgādināt protokola 3. panta struktūru, lai precizētu, kādi elementi veido Beļģijas Karalistei pārmesto pienākumu neizpildi.

A – *Par protokola 3. panta struktūru*

36. Protokola 3. pantā tiešie nodokļi ir nošķirti no netiešajiem nodokļiem. Kā ir uzsvērusi Tiesa, attiecībā uz pirmajiem atbrīvojums tiek piešķirts "vispārīgā un beznosacījumu veidā", kamēr nodokļu imunitāte attiecībā uz otrajiem "nav neierobežota"[19]. Proti, protokola 3. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka "Savienība, tās aktīvi, ieņēmumi un citi īpašumi ir atbrīvoti no visiem tiešajiem nodokļiem": nekāds izņēmums attiecībā uz atbrīvojumu nav norādīts. Turpretī protokola 3. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka tiek "atlaist[as] vai atlīdzināt[as] netiešo nodokļu vai tirdzniecības nodokļu summas, kas iekļautas kustama vai nekustama īpašuma cenā, ja Savienība savai oficiālai lietošanai izdara lielus pirkumus, kuru cenā ietilpst šādi nodokļi". Tajā arī ir precizēts, ka "šos noteikumus tomēr nepiemēro tā, lai to darbība Savienībā izkropļotu konkurenci". Tādējādi atbrīvojums no netiešajiem nodokļiem tiek piešķirts tikai tad, ja ir izpildīti trīs nosacījumi: pirmkārt, netiešajiem nodokļiem ir jābūt samaksātiem, izdarot lielu pirkumu; otrkārt, Savienībai šis pirkums ir jāveic savai oficiālai lietošanai; treškārt, atbrīvojumam nav jāizkropļo konkurence[20].

37. Protokola 3. panta trešajā daļā ir noteikts, ka "nekādus izņēmumus neparedz" maksājumiem, kas ir "[vienkārši] maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem".

38. Attiecībā uz protokola 3. panta piemērošanas jomu Tiesa spriedumā *AGF Belgium* ir nospriedusi, ka, "izņemot vienīgi [..] 3. panta otrajā un trešajā daļā minētās atrunas, imunitāte attiecas uz visa veida nodokļiem – gan tiešajiem, gan netiešajiem"[21].

39. Uzsvēršu, ka nodokļa uzlikšanas jēdziens protokola 3. panta izpratnē, neatkarīgi no tā, vai runa ir par pirmajā daļā paredzētajiem "tiešajiem nodokļiem" vai otrajā daļā paredzētajiem "netiešajiem nodokļiem vai tirdzniecības nodokļiem", ir jāinterpretē autonomi. Proti, Tiesa tajā pašā spriedumā *AGF Belgium* ir nospriedusi, ka protokola 3. pants bija jāpiemēro papildu apdrošināšanas piemaksām "neatkarīgi no to kvalifikācijas valsts tiesībās" (konkrētajā lietā iesniedzējtiesa bija norādījusi, ka papildu piemaksas, tāsprāt, līdzinājās nevis nodokļu pasākumiem, bet drīzāk sociālā nodrošinājuma iemaksām)[22].

19 — Spriedums Eiropas Kopiena (C-199/05, EU:C:2006:678, 31. punkts).

20 — Precizēšu, ka netiešo nodokļu un tirdzniecības nodokļu atlaišana vai atlīdzināšana protokola 3. panta otrajā daļā paredzētajam pirkumam ir piemērojama visa veida pirkumiem, tostarp pakalpojumu sniegšanai (spriedums *AGF Belgium*, C-191/94, EU:C:1996:144, 36. punkts).

21 — C-191/94, EU:C:1996:144, 20. punkts.

22 — Turpat (16. punkts): "*neatkarīgi no to juridiskās kvalifikācijas valsts tiesībās*, attiecīgos maksājamus nevar pielīdzināt iemaksām, kas jāmaksā personām, kuras ir sociālā nodrošinājuma sistēmas dalībnieki vai pie kādas sociālā nodrošinājuma struktūras piederīgie [..]" (mans izcēlums). Kā uzsver ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*], "valsts tiesību aktos sniegtajai maksājumu kvalifikācijai nav nozīmes. 3. pantā lietotie jēdzieni "nodokļi" vai "nodevas" [*impôts*, *taxes* vai *droits*] ir jāinterpretē, ņemot vērā to parasto nozīmi un šīs tiesību normas mērķi. Tā ir vienīgā pieeja, kas ļauj nodrošināt šīs tiesību normas pilnīgu iedarbību un vienveidīgu piemērošanu" (ģenerāladvokāta F. Dž. Džeikobsa secinājumi lietā *AGF Belgium*,C-191/94, EU:C:1996:53, 17. punkts). Par protokola (pašreizējā) 13. panta otro daļu attiecībā uz ierēdņu atbrīvošanu no nodokļiem skat. arī spriedumu *Humblet/État belge* (6/60-IMM, EU:C:1960:48): "tā kā, no piemērojamo tiesību viedokļa raugoties, vispārējā problēma ir jāatrisina nevis saskaņā ar Beļģijas tiesībām, bet saskaņā ar Kopienas tiesībām [..]". Tāpat spriedumā Komisija/Beļģija (C-437/04, EU:C:2007:178, 44.–46. punkts) Tiesa jēdzienu "tiešais nodoklis" protokola 3. panta pirmās daļas izpratnē interpretē autonomi.

40. "Atruna" par protokola 3. panta piemērošanas jomu, kas minēta tā trešajā daļā, attiecas uz "[vienkāršiem] maksājumiem par sabiedriskiem pakalpojumiem". Proti, protokola 3. panta piemērošanas joma tā trešajā daļā ir definēta negatīvi, izslēdzot no tās maksājumus par sabiedriskiem pakalpojumiem. Šajā ziņā norādīšu, ka šādi pasākumi ir izslēgti no 3. panta piemērošanas jomas tāpēc, ka tajā ir paredzēta nodokļu imunitāte un maksājumiem, kas tiktu kvalificēti kā "maksājumi [atlīdzība] par sabiedriskiem pakalpojumiem", nevarētu būt fiskāls raksturs. Proti, atlīdzības – "maksājumu" – jēdziens principā ir svešs nodokļa jēdzienam [23].

41. "Atruna" attiecībā uz protokola 3. panta piemērošanas jomu, kas ir minēta tā otrajā daļā, manuprāt, ir saistīta ar prasību, ka netiešie nodokļi ir "iekļaut[i] kustama vai nekustama īpašuma cenā", kuru Savienība iegādājas: netiešajam nodoklim ir jābūt iekļautam īpašuma cenā. Proti, nosacījumi attiecībā uz pirkuma apjomu un mērķi (Savienības oficiālai lietošanai) attiecas uz *konkrētu* pirkumu, par kuru tiek iekasēts netiešais nodoklis, nevis uz paša maksājuma būtību – tātad runa ir par imunitātes pamatnosacījumiem, nevis tās piemērojamību [24]. Tāpat par pamatnosacījumu nevarētu uzskatīt konkurences izkropļošanas iekšējā tirgū neesamību.

42. Uzsvēršu, ka no protokola 3. panta piemērošanas jomas ir izslēgti tikai divos iepriekšējos punktos minētie gadījumi. Proti, spriedumā *AGF Belgium* Tiesa precizē, ka protokola 3. pants ir piemērojams "visiem nodokļiem", "izņemot *tikai* atrunas", kas paredzētas šīs tiesību normas otrajā un trešajā daļā [25]. Tiesa šo divu atrunu ekskluzīvo raksturu pamato ar protokola 3. panta formulējumu, kurā – kā Tiesa norāda – imunitāte ir definēta "ļoti plaši" [26]. Turklāt, manuprāt, tieši tāpēc, ka tās ir tieši norādītas, šīs divas atrunas ir vienīgās atrunas protokola 3. panta piemērošanas jomai. Ja Savienības likumdevēja nodoms būtu bijis protokola 3. pantā paredzēt citas atrunas, viņš tās būtu skaidri paredzējis, kā viņš to ir izdarījis saistībā ar maksājumiem par sabiedriskiem pakalpojumiem un netiešajiem nodokļiem, kuri nav iekļauti nopirktā īpašuma cenā.

B – *Par pienākumu neizpildi veidojošiem elementiem*

43. Komisija apgalvo, ka, atsakoties piešķirt Savienībai imunitāti no reģionālajām iemaksām, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar protokola 3. panta otro daļu.

44. Tāpēc Komisijai ir jāpierāda, ka reģionālās iemaksas atbilst protokola 3. panta otrajā daļā paredzētajiem nosacījumiem. Tai ir jāpierāda, ka reģionālās iemaksas ir "iekļautas cenā", kuru Savienība maksā par elektroenerģijas un gāzes piegādi, ka šī piegāde ir "liels" pirkums, kas ir izdarīts tās "oficiālai lietošanai", un ka tas neizkropļo konkurenci iekšējā tirgū.

45. Beļģijas Karaliste iebilst, ka protokola 3. panta otrā daļa ir piemērojama tikai nodokļiem, attiecībā uz kuriem Savienība ir uzskatāma par maksātāju saskaņā ar valsts tiesībām. Tāpēc tad, kad – kā tas ir izskatāmajā lietā – Savienība uzņemas nodokļa slogu, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts ar maksātāju, tai neesot piemērojama protokola 3. pantā paredzētā imunitāte. Tāpēc Komisijai arī ir jāpierāda, ka protokola 3. panta otrā daļa ir piemērojama nodokļiem, kuru slogu uzņemas Savienība, nebūdama nodokļa maksātāja.

23 — Kā norāda ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss secinājumos lietā *AGF Belgium*, "maksājums par sabiedrisko pakalpojumu ir samaksātā cena par konkrētu pakalpojumu. Pastāv tieša saikne starp maksājumu un saņemto pakalpojumu [..]. Tā tas nav nodokļa gadījumā, kad saikne starp maksājumu un saņemto pakalpojumu ir netieša un attālināta" (C-191/94, EU:C:1996:53, 31. un 32. punkts). Turklāt dalībvalstu nodokļu tiesībās nodokļi tiek nošķirti no maksājumiem par sniegtajiem pakalpojumiem: šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta K. Rēmera [*K. Roemer*] secinājumus lietā *Van Leeuwen* (32/67, EU:C:1968:2), kurš uzsver, ka Nīderlandes, Vācijas, Francijas, Itālijas un Beļģijas tiesībās nodokļi tiek nošķirti no maksājumiem, kas nav atlīdzība par publiskas iestādes sniegtajiem pakalpojumiem; par Francijas tiesībām skat. Lamarque, J., Négrin, O., un Ayrault, L., *Droit fiscal général*, 3. izd., LexisNexis, 2014, 94. un nākamie punkti.

24 — Ja pirkuma vērtība ir neliela un imunitāte tiek atteikta šī iemesla dēļ, attiecīgais maksājums tomēr nezaudē savu fiskālo raksturu – tam ir piemērojams protokola 3. pants. Imunitāte ir liegta tikai tāpēc, ka darījums neatbilst vienam no otrajā daļā paredzētajiem pamatnosacījumiem, proti, [tas nav] "liels" pirkums.

25 — C-191/94, EU:C:1996:144, 20. punkts (mans izcēlums).

26 — Turpat (19. punkts).

46. Pakārtoti Beļģijas Karaliste iebilst, ka reģionālās iemaksas ir vienkārši maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem protokola 3. panta trešās daļas izpratnē un ka tādējādi uz tām nav attiecināma šī panta otrajā daļā paredzētā imunitāte. Tāpēc Komisijai jāpierāda, ka reģionālās iemaksas nav vienkārši maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem [27].

47. Manuprāt, diez vai ir apstrīdams, ka izskatāmajā lietā trīs netiešo nodokļu imunitātes nosacījumi ir izpildīti; starp citu, Beļģijas Karaliste to neapstrīd. Tātad īsumā izskatīšu šos trīs nosacījumus, lai pēc tam aplūkotu jautājumus, par kuriem lietas dalībnieki nav vienisprātis. Pirmkārt, runa ir par protokola 3. panta otrās daļas piemērojamību nodokļiem, kuru slogu uzņemas Savienība, nebūdama nodokļa maksātāja, – šis jautājums ir gan Komisijas, gan Beļģijas Karalistes rakstu pamatā, un, otrkārt, par atbildi uz Beļģijas Karalistes pakārtoti izvirzīto argumentu saistībā ar reģionālo iemaksu kvalificēšanu par vienkāršiem maksājumiem par sabiedriskiem pakalpojumiem protokola 3. panta trešās daļas izpratnē.

C – *Par protokola 3. panta otrajā daļā paredzētajiem imunitātes nosacījumiem*

48. Atgādināšu, ka netiešo nodokļu imunitāte ir piešķirta tikai tad, ja tie tiek maksāti, veicot lielu pirkumu, ja Savienība šo pirkumu izdara savai oficiālai lietošanai un ja imunitāte neizraisa konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū.

49. Man nav šaubu, ka izskatāmajā lietā šie nosacījumi ir izpildīti.

50. Proti, elektroenerģijas un gāzes piegāde četrām Savienības iestādēm un struktūrām neapstrīdami ir liels pirkums, atgādināšu, ka strīds, kas tiek izskatīts *Tribunal de première instance de Bruxelles* attiecībā uz līgumu ar *Electrabel*, ir par vairāk nekā EUR 4 miljoniem un ka summa, kuru *Luminus* pieprasa Savienībai samaksāt, ir lielāka par EUR 2 miljoniem. Man arī šķiet, ka pirkums neapstrīdami ir izdarīts Savienības oficiālai lietošanai – bez elektroenerģijas un gāzes Savienības ierēdņi un darbinieki nevarētu strādāt [28].

51. Savukārt trešo nosacījumu saistībā ar konkurences izkropļošanu lietas dalībnieki vispār nemin. Turklāt man šķiet, ka to var sajaukt ar otro nosacījumu par pirkuma oficiālu lietošanu – tad, kad Savienība iegādājas kustamu vai nekustamu īpašumu oficiālai lietošanai, tā veic bezpeļņas darbību un šāda darbība nevarētu izkropļot konkurenci [29].

27 — Šajā ziņā precizēšu, ka Beļģijas tiesībās veiktā reģionālo pakalpojumu kvalifikācija Komisijai nebūtu noderīga, jo nodokļa uzlikšanas jēdziens protokola 3. panta izpratnē, kā minēts, ir jāinterpretē autonomi. Tātad nav svarīgi, ka Beļģijas tiesībās reģionālā gāzes iemaksa, šķiet, tiek uzskatīta nevis par maksu par sniegtajiem pakalpojumiem, bet drīzāk par nodokli, jo, lai to varētu kvalificēt kā maksu par sniegtajiem pakalpojumiem, katram atsevišķam maksātājam būtu jāgūst labums no pakalpojuma, un tā tas nav. Skat. Valsts padomes atzinumu par Rīkojuma par elektroenerģijas tirgus organizāciju Galvaspilsētas Briseles reģionā pagaidu projektu, Galvaspilsētas Briseles Parlaments, Parlamenta dokumenti, 2000./2001. gada sesija, dokuments Nr. A-192/1-00/01, 64. lpp.

28 — Par Savienības pirkumu "oficiālu lietošanu" skat. arī Schmidt, C., "Le protocole sur les privilèges et immunités des Communautés européennes – Commentaire de l'article 218 du Traité de Rome et de l'article 28, premier alinéa, du traité de fusion", *Cahiers de droit européen*, 1991, 67.–100. lpp., 17. punkts, un Duffar, J., *Contribution à l'étude des privilèges et immunités des organisations internationales*, Parīze: LGDJ, 1982, VII nodaļa, 291. un 292. lpp., 341. punkts.

29 — Skat. Jean Duffar, minēts iepriekšējā zemsvītras piezīmē, 339. punkts: "rūpes par to, lai novērstu konkurences izkropļošanu, ir skaidri minētas [protokola] 3. panta [otrajā] daļā. Atbrīvojums ir jāpiešķir tikai tādām darbībām, kas ir organizācijas priekšmets, ja šī priekšmeta robežas ir pārkāptas, atbrīvojums zaudē savu nozīmi".

52. Visbeidzot uzsvēršu, ka protokola 3. panta otrajā daļā ir paredzēti tikai trīs iepriekš aplūkotie nosacījumi. Proti, lai arī Tiesa spriedumos Komisija/Beļģija un Eiropas Kopiena norāda, ka Komisija nav pierādījusi, ka ar imunitātes atteikumu tiktu apdraudēta tās neatkarība un traucēta Savienības pienācīga darbība, tā to dara pakārtoti, pēc tam, kad tā ir izslēgusi imunitāti citu iemeslu dēļ [30]. Tiesa tātad neatzīst Savienības neatkarības apdraudējumu vai pienācīgas darbības traucēšanu kā papildu imunitātes nosacījumu.

D – *Par protokola 3. panta piemērojamību nodokļiem, kuru slogu tā uzņemas, nebūdama nodokļa maksātāja saskaņā ar valsts tiesībām*

53. Beļģijas Karaliste uzskata, ka tā nav neizpildījusi savus pienākumus saskaņā ar protokola 3. panta otro daļu, jo tā esot piemērojama tikai nodokļiem, attiecībā uz kuriem Savienība ir nodokļa maksātāja saskaņā ar valsts tiesībām. Taču tā tas neesot reģionālo iemaksu gadījumā. Lai arī Savienība uzņemas slogu, Beļģijas Karaliste uzskata, ka tā to dara saskaņā ar līgumu, kas to saista ar nodokļa maksātāju: tas ir tāpēc, ka Savienība ir pieņēmusi šo sloga pārnešanu.

54. Šajā ziņā Beļģijas Karaliste balstās uz spriedumu Komisija/Beļģija [31]. Minētajā spriedumā Tiesa ir nospriedusi, ka protokola 3. panta pirmajā daļā nav paredzēts nekāds atbrīvojums Savienības līgumpartneriem. Tādējādi tā secināja, ka, atsakoties atbrīvot Savienību no reģionālā nekustamā īpašuma nodokļa, kura maksātājs bija nekustamā īpašuma īpašnieks un kura slogu uzņēmās Savienība, pamatojoties uz nomas līgumu, Beļģijas Karaliste nebija neizpildījusi protokola 3. panta pirmajā daļā paredzētos pienākumus. Nodokļa pārnešana uz Savienību tika veikta, pamatojoties uz līgumu, tādējādi Komisija to bija pieņēmusi brīvprātīgi.

55. Taču izskatāmajā lietā reģionālās elektroenerģijas iemaksas maksātājs saskaņā ar Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 1. punktu ir elektroenerģijas piegādātājs, kas pērk elektroenerģiju no ražotāja un pārdod to tālāk. Saskaņā ar Rīkojuma par gāzi 20. pantu reģionālās gāzes iemaksas maksātājs ir sadales sistēmas operators, un vēlāk, no 2011. gada, saskaņā ar 20.q panta 1. punktu tas ir gāzes piegādātājs, kas pērk gāzi no importētājiem un pārdod to tālāk. Tādējādi Savienība maksā reģionālās iemaksas, pamatojoties uz līgumiem, kas to saista ar nodokļa maksātājiem. Piemēram, *Electrabel*, kas līdz 2009. gada 31. jūlijam piegādāja elektroenerģiju Komisijai, Padomei, Parlamentam un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un kas līdz šim brīdim piegādā tiem gāzi, pārnesa uz Savienību reģionālo iemaksu summu [32]. Turpretī *Luminus*, kas tai piegādāja elektroenerģiju laikposmā no 2009. gada 1. augusta līdz 2012. gada 31. jūlijam [33], nepārnesa uz Savienību reģionālās iemaksas [34].

56. Šajā ziņā Komisija uzskata, ka Tiesas pieņemtais risinājums spriedumā Komisija/Beļģija nevarot tikt piemērots izskatāmajā lietā. Tā neapstrīd, ka reģionālo iemaksu maksātājs saskaņā ar Beļģijas tiesībām ir nevis Savienība, bet piegādātājs vai sadales sistēmas operators. Tomēr tā būtībā apgalvo, ka reģionālo iemaksu pārnešana neizriet tikai no pušu līgumu slēgšanas brīvības principa, jo, pirmkārt,

30 — Spriedumā Komisija/Beļģija Tiesa ir nospriedusi, ka atbrīvojums ir jāatsaka tādēļ, ka tas netiek piešķirts Savienības līgumpartnerim, un tikai vēlāk tā precizē, ka šādu secinājumu "nevar atspēkot" protokola 3. panta mērķis, proti, Savienības neatkarības un pienācīgas darbības nodrošināšana (C-437/04, EU:C:2007:178, 55. un 56. punkts). Spriedumā Eiropas Kopiena Tiesa "katrā ziņā" norāda, ka Komisija nav pierādījusi, ka attiecīgā nodokļa maksājums apdraudētu Savienības neatkarību un traucētu tās pienācīgu darbību (C-199/05, EU:C:2006:678, 43. punkts).

31 — C-437/04, EU:C:2007:178, 50. un 51. punkts.

32 — Komisijas ar *Electrabel* noslēgtā līguma par augstsprieguma elektroenerģijas piegādi vispārīgo noteikumu 4.2. punktā ir noteikts, ka "mūsu elektroenerģijas cenai tiek pieskaitīti [..] nodokļi, maksājumi, maksas, iemaksas, piemaksas un izmaksas, kurus ir noteikusi kompetentā iestāde un kurus mēs varam vai mums vajag pārnest uz mūsu klientiem, un kuri attiecas uz tirdzniecību ar elektroenerģiju un dabas gāzi vai izriet no tās šī jēdziena plašākajā nozīmē vai arī no tiem izriet, kā, piemēram, maksājums *CREG* finansēšanai, reģionālā iemaksa noteiktu sabiedriskā pakalpojuma saistību finansēšanai un iemaksa par elektroenerģiju".

33 — Tikai augstsprieguma elektroenerģiju; zemsprieguma elektroenerģiju (attiecībā uz Parlamentu – vidēja sprieguma elektroenerģiju) Komisijai, Padomei un Parlamentam līdz pat šim brīdim (no lietas materiāliem neizriet, ka Ekonomikas un sociālo lietu komitejai būtu līgums par zemsprieguma elektroenerģijas piegādi) piegādā *Electrabel*.

34 — Komisijas noslēgtā līguma par augstsprieguma elektroenerģijas piegādi īpašo noteikumu 3.2. punktā ir noteikts, ka "reģionālie un federālie nodokļi, maksas un citi maksājumi nevarēs tikt iekļauti rēķinos".

reģionālo iemaksu pārnešana atbilst Beļģijas likumdevēja nodomam un, otrkārt, reģionālās iemaksas kā netiešie nodokļi tiek pārnestas uz patērētāju. Tāpēc izskatāmajā lietā situācija, kas attiecas uz netiešo nodokli, atšķiroties no tās, kuru Tiesa aplūkoja spriedumā Komisija/Beļģija un kura attiecās uz tiešo nodokli. Atteikt netiešo nodokļu imunitāti tāpēc, ka Savienība nav nodokļa maksātājs, praktiski nozīmējot, ka gandrīz vienmēr tai tiks atteikta netiešo nodokļu imunitāte.

57. Sākumā atzīšu, ka mani nepārliecina Komisijas arguments, saskaņā ar kuru netiešajiem nodokļiem ir raksturīga to pārnešana. Jautājums nav par to, vai netiešie nodokļi pēc sava rakstura tiek pārnesti, bet par to, vai izskatāmajā lietā attiecīgais netiešais nodoklis, proti, reģionālās iemaksas, tika pārnests.

58. Tomēr Komisijas nostājai, saskaņā ar kuru imunitāti nevarot atteikt tikai tāpēc, ka Savienība nav reģionālo iemaksu maksātājs, manuprāt, ir jāpiekrīt turpmāk izklāstīto iemeslu dēļ.

59. Pirmkārt, no protokola 3. panta otrās daļas teksta neizriet, ka, lai saņemtu imunitāti, tajā minētie netiešie nodokļi un attiecīgās tirdzniecības nodevas ir jāmaksā tieši Savienībai. Proti, Savienības likumdevējs būtu varējis paredzēt, piemēram, ka, "ja vien tas iespējams, dalībvalstu valdības veic attiecīgus pasākumus, lai atlaistu vai atlīdzinātu [to] netiešo nodokļu vai tirdzniecības nodokļu summas, attiecībā uz kuriem Savienība ir nodokļa maksātāja, kad tā savai oficiālai lietošanai izdara lielus kustama vai nekustama īpašuma pirkumus". Taču tas tā nav. Šajā tiesību normā, kā tika minēts, ir tikai noteikta prasība, ka netiešie nodokļi tiek "iekļaut[i] cenā", kuru maksā Savienība, un ka "cenā ietilpst" netiešie nodokļi. Tātad pietiktu, ka Savienība praksē samaksātu netiešo nodokļu summu, lai uz tiem attiektos protokola 3. panta otrā daļa, neizvirzot prasību Savienībai, lai tā būtu nodokļa maksātāja.

60. Otrkārt, imunitāti nevarētu atteikt tikai tāpēc, ka valsts tiesībās Savienība netiek apzīmēta kā nodokļa maksātāja.

61. Proti, reģionālo iemaksu maksātājs (elektroenerģijas piegādātājs, sadales sistēmas operators, arī gāzes piegādātājs), kā arī to bāze (elektroenerģijas piegāde, gāzes skaitītāju lielums), likme (vērtība euro, kas atbilst piegādātās elektroenerģijas diapazonam vai gāzes skaitītāja lielumam) un atbrīvojumi no tiem (atbrīvojums jaudai, kas tiek piegādāta klientiem izmantošanai dzelzceļa transporta tīklā) ir definēti Beļģijas tiesībās.

62. Tādējādi atteikt imunitāti tāpēc, ka Savienība nav nodokļa maksātāja, neatkarīgi no tā, vai runa ir par tiešo nodokli vai netiešo nodokli, nozīmētu ļaut mītnes valstij definēt nodokļa uzlikšanas jēdzienu protokola 3. panta izpratnē. Taču, kā tika norādīts, Tiesa spriedumā *AGF Belgium* ir nospriedusi, ka nodokļa uzlikšanas jēdziens ir interpretējams autonomi [35].

63. Atliek izskatīt Beļģijas Karalistes argumentu par reģionālo iemaksu pārnešanas uz galapatērētāju līgumisku raksturu. Šajā ziņā, manuprāt, ir pamatoti iemesli apšaubīt šādas pārnešanas tikai līgumisku raksturu.

64. Vispirms spēja veikt reģionālo iemaksu pārnešanu ir skaidri paredzēta Rīkojumā par elektroenerģiju un Rīkojumā par gāzi. Rīkojuma par gāzi 20. pantā [36] ir noteikts, ka "šo [sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu veikšanas izmaksu] pārnešanu uz tarifiem reglamentē federālie tiesību akti". Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 9. punktā [37] ir līdzīgs noteikums. Rīkojuma par gāzi projektā ietverto pantu komentārā attiecībā uz 20. pantu ir norādīts, ka "tajā ir noteikts tikai tas, ka [sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu veikšanas] izmaksas sedz sistēmas operators, kas minētās izmaksas tāpat kā citus izmaksu faktorus var *iekļaut* tarifu plāna piedāvājumā, ko saskaņā ar Karaļa lēmumu par sadales sistēmu vispārējo tarifu struktūru tas iesniedz [Elektroenerģijas un gāzes pakalpojumu regulēšanas

35 — C-191/94, EU:C:1996:144, 16. punkts. Skat. šo secinājumu 39. punktu.

36 — Līdz tā atcelšanai ar 2011. gada 20. jūlija rīkojumu par grozījumiem Rīkojumā par gāzi – skat. 13. zemsvītras piezīmi.

37 — Līdz tā atcelšanai ar 2011. gada 20. jūlija rīkojumu par grozījumiem Rīkojumā par elektroenerģiju – skat. 9. zemsvītras piezīmi.

komisijā]" [38]. Karaļa 2004. gada 29. februāra lēmumā par vispārējo tarifu struktūru, pamatprincipiem un procedūrām tarifu jomā un dabas gāzes sadales sistēmu operatoru, kas darbojas Beļģijas teritorijā, uzskaiti [39] ir noteikts, ka "tarifu rēķinā *ir iekļauti* izmaksu posteņi, kas saistīti ar nodokļiem, maksājumiem, papildu maksājumiem, iemaksām un atlīdzībām [..]". *Vajadzības gadījumā tajā ir iekļauti*: 1) papildu maksājumi, maksājumi vai atlīdzības, lai finansētu sabiedriskā pakalpojuma saistības [..]" [40].

65. Arī norādīšu, ka saskaņā ar Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 2. punkta otro daļu nodokļa maksātājs ir atbrīvots no reģionālās elektroenerģijas iemaksas "par jaudu, kas tiek piegādāta patērētājiem lietošanai dzelzceļa transporta tīklā". Citiem vārdiem sakot, šī iemaksa nav jāmaksā, ja galapatērētājs apkalpo dzelzceļa transporta tīklu: Beļģijas likumdevējs tātad ir ņēmis vērā patēriņu, vismaz īpašu patēriņu (dzelzceļu pārvadājumi). No Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 2. punkta var secināt, ka reģionālā elektroenerģijas iemaksa ir paredzēta, lai ietekmētu patēriņu, proti, ka tā tiks pārnesta uz galapatērētāju.

66. Visbeidzot ir ļoti būtiski, ka pēc Tiesas rīcībā esošās informācijas *tikai viens* reģionālo iemaksu maksātājs, *Luminus*, bija piekritis nepārnest reģionālās iemaksas uz Savienību. Komisija apgalvo, ka tai ir nācies atteikties no nodoma uzaicinājumos iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā iekļaut noteikumu par reģionālo iemaksu nepārnešanu uz Savienību, jo neviens pretendents nebija gatavs pieņemt šādu noteikumu. Turklāt, lai gan *Luminis* bija pieņēmusi noteikumu par reģionālo iemaksu nepārnešanu, tas ir tāpēc – kā uzskata Komisija –, ka tā maldīgi uzskatīja, ka šīs iemaksas tai pašai nebūs jāmaksā. Turklāt vēlāk *Luminus* lūdza Savienību atlīdzināt reģionālās iemaksas.

67. Lai arī ir taisnība, kā norāda Beļģijas Karaliste, ka nodokļu maksātājam nav pienākuma reģionālās iemaksas pārnest uz galapatērētāju, tomēr nepārnešanas gadījumā nodokļa maksātājam reģionālās iemaksas joprojām ir jāsamaksā Galvaspilsētas Briseles reģiona valsts iestādēm.

68. Šajā jautājumā Komisija uzskata, ka nodokļa maksātājam, kurš, neraugoties uz noteikumu šajā ziņā, nepārnestu reģionālās iemaksas uz saviem klientiem, rastos grūtības uzņemties ekonomisko slogu un tādējādi viņš nonāktu sarežģītā situācijā. Beļģijas Karaliste atbild, ka, ja tas tā bija, Komisija esot piešķīrusi *Luminus* "tā saukto deficīta publiskā iepirkuma līgumu" un tāpēc tā nevar atsaukties uz prettiesiskumu, kura autore tā ir.

69. Šajā ziņā, manuprāt, ir skaidrs, ka nodokļa maksātājs, kurš nepārnestu reģionālās iemaksas uz saviem klientiem, atrastos sarežģītā situācijā. Tas būtu ieinteresēts tās pārnest, jo tam ir pienākums tās samaksāt valsts iestādēm arī tad, ja tas tās nepārnes. Šķiet, tas ir spiests tās pārnest, ja vien tas nevēlas nonākt sarežģītā saimnieciskā situācijā.

70. Visbeidzot precizēšu, ka izskatāmajā lietā situācija atšķiras no tās, kuru Tiesa aplūkoja spriedumā Komisija/Beļģija.

71. Minētajā spriedumā atteikumu atbrīvot no attiecīgā reģionālā nekustamā īpašuma nodokļa Tiesa pamatoja tādējādi, ka tā pārnešanai uz Savienību bija līgumisks raksturs un ietvēra iespēju Savienībai atteikties no tā pārnešanas. Taču izskatāmajā lietā Savienībai, manuprāt, nav tādas brīvības atteikties no reģionālo iemaksu pārnešanas, kāda tai bija attiecībā uz atteikšanos no reģionālā nekustamā īpašuma nodokļa pārnešanas. Proti, kaut arī nekustamā īpašuma īpašnieks šī nodokļa pārnešanu bija

38 — Galvaspilsētas Briseles Parlaments, Parlamenta dokumenti, 2003./2004. gada sesija, dokuments Nr. A-506/1-03/04, 20. panta komentārs (mans izcēlums).

39 — 2004. gada 11. marta *Moniteur Belge*, 13656. lpp.

40 — 9. pants (mans izcēlums).

izvirzījis kā nosacījumu nomas līguma parakstīšanai, Savienība, bez šaubām, būtu varējusi vērsties pie citiem iznomātājiem. Daudz grūtāk būtu vērsties pie citiem elektroenerģijas un gāzes piegādātājiem, jo, lai arī elektroenerģijas un gāzes tirgi, protams, ir atvērti konkurencei, tajos nav neierobežots uzņēmēju skaits.

72. Tātad, nenonākot pretrunā spriedumam Komisija/Beļģija, Tiesa var apmierināt Komisijas prasību izskatāmajā lietā. Ir taisnība, ka minētajā spriedumā Tiesa ir nospriedusi, ka "šāda situācija tirgū nevarētu izraisīt imunitāti attiecībā uz nodokļiem". Tomēr man šķiet, ka piegādātāju izvēles brīvību ierobežo nevis ekonomiskā situācija elektroenerģijas un gāzes tirgū, bet šī tirgus būtība –, protams, ka tas ir atvērts, bet tas arī ir reglamentēts. Elektroenerģijas un gāzes tirgu nevarētu salīdzināt ar nekustamā īpašuma tirgu, uz kuru attiecās spriedums Komisija/Beļģija.

73. Tāpēc mans starpsecinājums ir, ka Komisija ir juridiski pietiekami pierādījusi, ka protokola 3. panta otrajā daļā paredzētie imunitātes nosacījumi ir izpildīti.

E – *Par kvalificēšanu par "[vienkāršiem] maksājumiem par sabiedriskiem pakalpojumiem" protokola 3. panta trešās daļas izpratnē*

74. Pakārtoti Beļģijas Karaliste apgalvo, ka, pat pieņemot, ka Savienībai būtu pienākums maksāt reģionālās iemaksas, tās tomēr būtu jākvalificē kā vienkārši maksājumi par sabiedriskiem pakalpojumiem. Saskaņā ar protokola 3. panta trešo daļu tiem pašiem par sevi neesot jāpiešķir imunitāte. Tādējādi sākumā ir jāaplūko šis arguments, lai vēlāk izdarītu galīgu secinājumu.

75. Tiesa ir nospriedusi, ka maksājums ir "[vienkāršs] maksājums par sabiedriskiem pakalpojumiem" protokola 3. panta trešās daļas izpratnē, ja ir izpildīti divi nosacījumi. Pirmkārt, sabiedriskais pakalpojums ir sniegts vai vismaz var tikt sniegts tiem, kas veic maksājumu [41]. Otrkārt, ir jābūt tiešai un proporcionālai saiknei starp šī pakalpojuma reālajām izmaksām un saņēmēja samaksāto nodokli [42]. Secīgi es izvērtēšu, vai reģionālās iemaksas atbilst šiem diviem nosacījumiem.

1) Par tiem, kas veic maksājumu, sniegtā pakalpojuma jēdzienu

76. Komisija apgalvo, ka pakalpojumi, kas tiek atlīdzināti ar reģionālajām iemaksām, vai nu nevar tikt sniegti Savienībai, vai arī tie nevar tikt sniegti tai konkrēti.

77. Attiecībā uz reģionālo elektroenerģijas iemaksu daži Rīkojuma par elektroenerģiju 24. un 24.a pantā paredzētie sabiedriskā pakalpojuma uzdevumi, kā uzsver Komisija, attiecas tikai uz mājsaimniecībām: tāpēc Savienība nevar no tiem gūt labumu. Tas arī attiecas uz nepārtrauktu minimālā elektroenerģijas daudzuma piegādi mājsaimniecībām, kā arī uz elektroenerģijas piegādi par īpašu sociālo tarifu, kā paredzēts 24. panta 1. punkta 1. un 2. apakšpunktā. Pretēji Beļģijas Karalistes apgalvotajam nav svarīgi, ka Savienības personāls var gūt labumu no šiem sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem – protokola 3. pantā ir paredzēta imunitāte Savienībai, nevis tās ierēdņiem un darbiniekiem. Tāpēc sabiedriskie pakalpojumi ir jāsniedz Savienībai.

78. Tādējādi nedz nepārtraukta minimālā elektroenerģijas daudzuma piegāde mājsaimniecībām, nedz elektroenerģijas piegāde par īpašu sociālo tarifu nav sabiedriski pakalpojumi protokola 3. panta trešās daļas izpratnē.

79. Turpretī man šķiet, ka Savienība var gūt labumu vai faktiski gūst labumu no citiem Rīkojumā par elektroenerģiju paredzētajiem sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem.

41 — Spriedumi *AGF Belgium* (C-191/94, EU:C:1996:144, 26. punkts) un Eiropas Kopiena (C-199/05, EU:C:2006:678, 21. punkts).

42 — Spriedums Eiropas Kopiena (C-199/05, EU:C:2006:678, 25. punkts).

80. Manuprāt, nevarētu izslēgt, ka Savienība gūst labumu no koģenerācijas sistēmās saražotās elektroenerģijas pārņemšanas, kas ir paredzēta Rīkojuma par elektroenerģiju 24.a panta 1. punktā. Proti, Komisija norāda, ka Savienības iestādēm ir koģenerācijas sistēmas. Manuprāt, nav svarīgi, ka iestāžu saražotās elektroenerģijas daudzums ir mazāks par tās patēriņu tādējādi, ka tās nepārdod pašu koģenerācijas sistēmās saražoto elektroenerģiju: pietiek ar to, ka Savienība var gūt labumu no šādi saražotās elektroenerģijas pārņemšanas. Nav nozīmes arī tam, ka koģenerācijas sistēmās saražotās enerģijas pārņemšana attiecas uz Galvaspilsētas Briseles reģiona vides politiku: pretēji Komisijas apgalvotajam pārņemšana tomēr ir Savienībai sniegts pakalpojums. Turklāt nav neiespējams, ka konkrētās dienas stundās Savienība saražo vairāk, nekā tā patērē. Visbeidzot, elektroenerģijas pārdošanu, ņemot vērā tās mazos daudzumus, nevar pielīdzināt komercdarbībai, kuru Savienība nedrīkst veikt.

81. Turklāt Savienība gūst labumu no Rīkojuma par elektroenerģiju 24.a panta 2. punktā paredzētās publiskā apgaismojuma iekārtu uzturēšanas un atjaunošanas, ciktāl tiek nodrošināts to kvartālu apgaismojums, kuros atrodas Savienības iestādes un struktūras. Protams, publisko apgaismojumu izmanto ne tikai Savienība, bet visi, kas dzīvo un uzturas Briselē. Tomēr pretēji Komisijas apgalvotajam maksājumu par sabiedriskiem pakalpojumiem jēdziens, manuprāt, nenozīmē, ka pakalpojums tiek sniegts konkrēti tiem, kas par to maksā: protokola 3. panta trešā daļa attiecas uz "sabiedriskiem" pakalpojumiem, nevis uz sniegtajiem pakalpojumiem, kas būtu līdzvērtīgi saskaņā ar privātajām tiesībām nolīgtiem pakalpojumiem. Tādējādi principā publiska apgaismojuma nodrošināšana pati par sevi var būt sabiedriskais pakalpojums, no kura Savienība gūst labumu, protokola 3. panta trešās daļas izpratnē.

82. It īpaši Savienība faktiski ir guvusi labumu no enerģijas racionālas izmantošanas programmas, kas ir paredzēta Rīkojuma par elektroenerģiju 24. panta 2. punktā. Komisija neapstrīd, ka Savienības iestādes un struktūras ir guvušas labumu no "piemaksām elektroenerģijai", kas paredzētas, lai uzlabotu ēkas apgaismojumu, ņemot vērā tās energoefektivitāti.

83. Tādējādi Savienība var gūt labumu no dažiem sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem, kas tiek finansēti ar reģionālo elektroenerģijas iemaksu (koģenerācijas sistēmās saražotās enerģijas pārņemšana), vai arī ir guvusi labumu no tiem (publiskais apgaismojums, enerģijas racionālas izmantošanas programma).

84. Attiecībā uz reģionālo gāzes iemaksu tikai norādīšu, ka Savienība var gūt labumu no viena no sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem, kas ir paredzēti Rīkojuma par gāzi 18. un 18.a pantā – gāzes racionālas izmantošanas programmas, kas ir paredzēta Rīkojuma par gāzi 18.a panta 2. punktā. Precizēšu, ka Rīkojuma par gāzi 18.a panta 2. punkts vēl ir spēkā, un tas ļauj apšaubīt Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru kopš 2011. gada augusta visi sabiedriskā pakalpojuma uzdevumi, kas tiek finansēti ar reģionālo gāzes iemaksu, attiecas tikai uz mājsaimniecībām.

85. Tomēr, lai reģionālās iemaksas kvalificētu kā vienkāršus maksājumus par sabiedriskiem pakalpojumiem un lai tādējādi uz tiem neattiektos protokola 3. panta piemērošanas joma, nepietiek ar to, ka ar tiem tiktu atlīdzināti Savienībai sniegtie sabiedriskie pakalpojumi. Ir jābūt arī tiešai un proporcionālai saiknei starp šo pakalpojumu reālajām izmaksām un reģionālo iemaksu summām. Manuprāt, šajā gadījumā šādas saiknes nav.

2) Par tiešu un proporcionālu saikni starp šī pakalpojuma reālajām izmaksām un tā saņēmēja samaksāto nodokli

86. Komisija norāda, ka reģionālās iemaksas tiek aprēķinātas, ņemot vērā galapatērētājiem piegādāto jaudu [43]. Tādējādi tā secina, ka reģionālās iemaksas netiek aprēķinātas, ņemot vērā sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu, kuru veikšana ar tām tiek finansēta, izmaksas.

87. Komisijas argumentācijai, manuprāt, ir jāpiekrīt.

88. Proti, Rīkojuma par elektroenerģiju 26. panta 3. punktā ir noteikts, ka "maksājumu aprēķina, pamatojoties uz jaudu, kuru [..] piegādā tiesīgajiem galapatērētājiem". Rīkojuma par gāzi 20.q panta 3. punktā, kas ir ieviests 2011. gadā [44], ir noteikts, ka "maksājumu aprēķina, pamatojoties uz sistēmas operatora izmantoto un pie galapatērētājiem uzstādīto skaitītāju lielumu patēriņa vietās, kas atrodas Galvaspilsētas Briseles reģionā. Skaitītāja lielumu nosaka, ņemot vērā skaitītajam paredzēto maksimālo gāzes patēriņa plūsmu kubikmetros stundā". Saskaņā ar šiem noteikumiem reģionālo iemaksu summa palielinās, palielinoties klientiem piegādātajai jaudai. Taču saņēmējam sniegtie pakalpojumi nepalielinās atkarībā no piegādātās jaudas. Patērētājs, kura rīcībā ir liela jauda, no sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem negūst lielāku labumu kā patērētājs, kura rīcībā ir mazāka jauda: tātad no sabiedriskā pakalpojuma uzdevumiem gūtajam labumam nav saiknes ar piegādāto jaudu. Tādējādi reģionālo iemaksu summai nav saiknes ar sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu izmaksām.

89. Tādējādi reģionālās iemaksas nevarētu uzskatīt par vienkāršiem maksājumiem par sabiedriskiem pakalpojumiem protokola 3. panta trešās daļas izpratnē. Proti, lai arī daži sabiedriskā pakalpojuma uzdevumi, kurus ar tām finansē, ir vai var būt Savienībai sniegti pakalpojumi, to summa nav atkarīga no šo pakalpojumu izmaksām. Tādējādi Komisija ir pierādījusi, ka reģionālās iemaksas ir nodokļu uzlikšana protokola 3. panta izpratnē.

90. Tāpēc Komisijas prasība ir jāapmierina. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu Beļģijas Karalistei ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

VI – Secinājumi

91. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai:

1) konstatēt, ka, atsakoties piešķirt Savienības iestādēm un struktūrām, kuru mītnes vieta ir Brisele, imunitāti no reģionālajām iemaksām, kas ir paredzētas, lai finansētu sabiedriskā pakalpojuma saistības elektroenerģijas un gāzes piegādes jomā, kas ir noteiktas 2001. gada 19. jūlija Rīkojuma par elektroenerģijas tirgus organizāciju Galvaspilsētas Briseles reģionā 26. pantā un 2004. gada 1. aprīļa Rīkojuma par gāzes tirgus organizāciju Galvaspilsētas Briseles reģionā, par ceļu maksu elektroenerģijas un gāzes piegādes jomā un par grozījumiem 2001. gada 19. jūlija Rīkojumā par elektroenerģijas tirgus organizāciju Galvaspilsētas Briseles reģionā 20. pantā, Beļģijas Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar 7. protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 3. panta otro daļu;

2) piespriest Beļģijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

43 — Reģionālo gāzes iemaksu galapatērētājiem, kuru skaitītāja jauda ir no 6 līdz 10 m^3/h (jeb vismazākā esošā jauda), aprēķina, ņemot vērā pēdējo gada patēriņu.

44 — Skat. šo secinājumu 17. punktu.